

Vogelwerkgroep Zutphen e.o.

www.vwg-zutphen.nl   vwgzutphen@gmail.com

Beste leden van de vogelwerkgroep Zutphen,

De cursussen zijn gestart, het eerste VWG-café van het jaar is geweest en de februari-excursie is ook alweer achter de rug. De jonge vogelaars hebben sinds dit jaar maar liefst twee activiteiten per jaar, van één daarvan hieronder een verslag. En er start volgende week een iets nieuws: het ommetje. Lees er alles over in deze nieuwsbrief.

Buiten klinkt het al overal naar lente. Het wachten is op de eerste grutto. Vorig jaar verscheen die op 24 februari in ons werkgebied (bron: waarneming.nl).

ALV 13 maart

Alvast voor in de agenda: op maandagavond 13 maart is de Algemene Ledenvergadering van De VWG. Een uitgebreidere uitnodiging volgt nog. Na het vergaderdeel zal Herman van Oosten komen vertellen over de tapuit en wellicht ook over de roodborsttapuit.

Bij het bestuur is nog steeds ruimte voor een algemeen bestuurslid. Interesse? Laat het zo spoedig mogelijk weten, uiterlijk 28 februari.

Jonge Vogelaars zoeken een enthousiaste begeleider

Frank van de Haak

Elke maand organiseert de VWG-werkgroep De Jonge Vogelaars twee activiteiten voor onze jeugdleden (8 t/m 12 jr). Dit zijn met name excursies in de omgeving om vogels te spotten. We hebben nu een team van vier begeleiders en zoeken er een begeleider bij. Als jij ook affiniteit hebt met jeugd en op speelse wijze kinderen kunt betrekken bij de natuur in het algemeen en de vogels in het bijzonder, dan zijn we op zoek naar jou! Naast het begeleiden van kinderen komen er ook organisatorische klussen voort uit de activiteiten. Daarom komen we als team circa 6 keer per jaar bij elkaar voor een overleg om de voortgang te bespreken en taken te verdelen.

Spreek deze activiteiten je aan of wil je eerst meer weten?

Mail dan naar jongevogelaars@gmail.com

Het team van de Jonge Vogelaars

Jouck, Florence, Frank, Ellen, Rob en Carin

Jonge Vogelaars, 14 januari: Voer voor wintervogels

Plaats: in de kas van de Kaardebol (Begeleiding: Florence en Jouck)
Jouck Iedema

Met 11 kinderen duiken we op deze regenachtige ochtend in de wereld van wintervogels en hun voedsel.

Met behulp van een presentatie tonen we allerlei vogelsoorten, hun snavel en het soort voedsel waar ze van leven. Van de kleine spitse snavel van de winterkoning die daarmee insectjes uit spleetjes peutert tot de dolkachtige snavel van de ooievaar waar hij kikkers mee te pakken neemt. Dat jonge vogelaars niet onder doen voor oude bleek wel uit de snelheid waarmee ze vogels herkennen.

Daarbij beelden sommige kinderen heel herkenbaar uit hoe je als ijsvogel een spartelend visje met flinke klappen op de tak waar je op zit doodslaat en hoe je als lepelaar met je lange lepelsnavel het water aftast op visjes en die met een ruk van de kop achterover naar binnen slokt.

Dan krijgt iedereen een vijzel met stamper en kan het stampfestijn beginnen: om de beurt worden handenvol meelwormen, zaden en pinda's met graagte tot moes gestampt.

Speciaal voor de spechten bewaren we een paar hele pinda's!

De gestampte mengelmoes en de hele pinda's roeren we door de gesmolten vetbrij en voorzichtig gieten de kinderen hun papieren beker, waar al een touwtje uithangt, vol. En terwijl het vet in de koelkast stolt pauzeren we met warme chocomelk en koek.

Jammer genoeg valt onze tocht door de tuin in het water evenals het vogelvoer dat we buiten hebben gezet om vogels te lokken. Er is geen vogel te zien en wij druipen weer af naar binnen waar we de tijd doorbrengen met vogels en vogelgeluiden raden: wie zegt “to-to-to-tok” en oei, de wielewaal klinkt de kinderen wel heel vreemd in de oren. De eerste ouders druppelen binnen, de belevenissen van die ochtend worden enthousiast uitgewisseld, de potjes met vet in papier verpakt en zo zwaaien we iedereen weer uit.

Het Ommetje

Binnen de vogelwerkgroep starten we als proef een nieuwe activiteit genaamd ‘het ommetje’.

‘Het ommetje’ is in eerste instantie bedoeld voor nieuwe leden van de vogelwerkgroep Zutphen maar iedereen is hierbij van harte welkom.

Iedere laatste dag van de maand kun je mee op pad met een begeleider, om samen met andere (nieuwe) leden, vogels te kijken en te luisteren, gewoon bij te kletsen of elkaar beter te leren kennen en ervaringen uit te wisselen over de natuur.

Misschien heb je een vogelcursus gedaan en wil je wat bijspijkeren om de geluiden wat beter onder de knie te krijgen of wil je meer weten over vogels tellen. Kortom alles is mogelijk op dat gebied.

Via het secretariaat ontvang je een mailtje met daarin meer informatie over 'het ommetje', zoals welk gebied bezocht zal worden, de verzamelplaats en starttijd.

Je hoeft je niet aan te melden, wie zin heeft en het leuk lijkt komt gewoon.

De duur van 'het ommetje' zal minimaal een uur tot maximaal twee uur duren. Dit kan afwijken bij bijvoorbeeld een telling of wandelroute.

Het eerste ommetje zal op dinsdag 28 februari om 10:00 uur plaatsvinden.

Locatie: Landgoed Voorstonden

Verzamelen op de parkeerplaats aan de Voorsterweg, Voorstonden.

We kijken er naar uit jullie te zien!

Volgende data: vrijdag 31 maart, zondag 30 april, woensdag 31 mei, etc.

Landgoed Voorstonden (iets later in het jaar). Foto: Rob van Swieten

Een verslag van de excursie Arkemheense Polder, 18 februari

Pieter Hoefsloot

Het was 5 voor half acht toen mijn vrouw me wakker maakte. Moest jij geen excursie begeleiden? vroeg ze. Had ik me zowaar bijna verslapen op mijn 1^e excursie die ik voor de VWG had georganiseerd. Gelukkig had ik mijn spullen al klaar gelegd de avond van te voren en was ik op tijd op de parkeerplaats. Het weer beloofde een regenachtige dag te worden; maar achteraf hebben we veel geluk met het weer gehad. Tijdens de heenreis regende het nog; maar de buienradar voorspelde dat we op de plaats van bestemming in de staart van een regenbui zouden zitten. Aangekomen op het parkeerterrein bij het stoomgemaal in de Arkemheense polder was er nog sprake van enige lichte regen. Gelukkig werd het toen al snel droog.

De eerste waarnemingen werden al direct vanaf de parkeerplaats gedaan. Op het weiland naast het parkeerterrein stonden diverse eenden, ganzen, kieviten en wulpen. Vooral de

smienten, brandganzen en kieviten waren massaal in de polder aanwezig. Vooraan stonden verder een stormmeeuw en een tweetal kokmeeuwen. Bij het inzoomen op een groep smienten werd een vrouwtje sperwer op de grond gesignaleerd. Helaas ging deze snel op de wieken en dat veroorzaakte de nodige consternatie onder de vogels. Even later ging alles weer op de wieken en meteen werd weer aan een roofvogel gedacht. En ja hoor, de oorzaak was een zeearend welke vlak over de grond vloog dwars door een zwerm eenden, kieviten en spreeuwen heen. Het ging weer wat regenen en wij konden gelukkig in de luwte van een grote touringcar vogels observeren.

Foto's: Pieter Hoefsloot

Nadat het droog was geworden zijn we begonnen aan de wandeling over de zeedijk. Vanaf de dijk hadden we een prachtig zicht op het Nijkerkernauw en op de Arkemheense Polder. Op het Veluwe randmeer zaten de nodige duikeenden. Hier werden veel kuifeenden, diverse brilduikers, een nonnetje en een grote zaagbek gespot. Vooral de mooie mannetjes brilduikers lieten zich hier goed zien. Aan de binnenzijde van de dijk werden een grote groep brandganzen en enkele kolganzen gespot. Ook werd zeer fraai een mannetje rietgors gezien die zich mooi liet bekijken door de telescoop.

In de luwte van een schuurtje hebben we geluncht en koffie gedronken. Rondom de boerderij zaten huismussen, koolmezen, merels en zingende groenlingen. Vlak voordat we de wandeling hervatte kwam de zeearend weer langs wieken. Dat was mooi omdat nog niet iedereen de zeearend had gezien. Deze liet zich nu fraai bekijken.

De wandeling werd hervat en voerde ons door de Arkemheense Polder. Het waterpeil wordt hier kunstmatig hoog gehouden speciaal voor de weide- en watervogels. Wat een mooi gebied is dit zeg. Ik (Pieter) was hier nog nooit geweest en ik was aangenaam verrast door de vogelrijkdom. Het was goed te zien dat in deze polder geen ruilverkaveling had plaatsgevonden. Het sloot en verkavelingspatroon was grillig. Ook waren nog diverse oude restanten van slenken (oude kweldergeulen) aanwezig met prachtige rietoevers. Op de weilanden, plas dras situatie, werden wederom grote aantallen smienten en kieviten gezien. Tussen een groep kieviten werden enkele goudplevieren en een grutto in de verte waargenomen. Iets verder werden flink wat kemphanen in winterkleed gesignaleerd en een tweetal groenpootruiters. De zon brak even door en we hadden prachtig licht mee over de Arkemheense polder waardoor de kemphanen en smienten zich erg mooi lieten bekijken. De tijd vloog voorbij waardoor we vervolgens onze wandeling enigszins moesten versnellen. We hadden immers pas de helft van de tocht van 8 km afgelegd. Onderweg werden diverse (zingende) veldleeuweriken gesignaleerd. Deze soort is sinds de jaren zeventig wel heel hard achteruit gegaan door de intensivering van de landbouw. Helaas want van een zingende veldleeuwerik wordt je gewoon blij. Vroeger hoorde je deze 'Skylark' of

'luchtleeuwerik' zoals die op zijn Engels heet overal boventuit zingen. In de jaren zeventig werd in de broedvogelatlas deze soort als een van de talrijkste soorten gekwantificeerd op een broedvogelaantal van 500.000 tot 750.000 broedpaar terwijl de meest recente broedvogeltelling van SOVON het aantal broedparen op 35.000 tot 45.000 broedpaar schatte. Dus het zien van veldleeuweriken is nu gewoon super gaaf.

De wandeling werd vervolgd en rond 13:45u waren we terug bij de auto's. De helft van de deelnemers ging nog iets verder bij het Nijkerkernauw watervogels spotten. Hier zijn grote groepen met duikeenden en meerkoeten waargenomen. Ook werden enkele grote zaagbekken, een mannetje nonnetje, een paartje pijlstaarten, een paar tafeleenden, een groep aalscholvers en een tiental grote zilverreigers gezien. Last but not least stonden hier een 4-tal grutto's op een zandplaat op de voorgrond en een stuk of 15 grutto's op een zandplaat op de achtergrond. Toen we omkeken zagen we weer een grote groep eenden en kieviten op de wieden gaan. Er bleek een roofvogel (na rijp beraad tussen Frank en Pieter) een man havik (lange staart, korte vleugels en lichte onderzijde) de veroorzaker van deze consternatie te zijn.

Al met al was het, ondanks de slechte weersvoorspelling, een mooie excursie in een prachtig gebied wat heeft geresulteerd in fraaie waarnemingen. Op de soortenlijst staan 45 soorten. Niet slecht.

Boompjes planten bij de kijkhut

Zaterdag 18 februari hebben Johan, Albert, Joop, Luc en Remke 30 mei- en sleedoorstruikjes geplant bij de kijkhut in de Rammelwaard. Zo kunnen we hopelijk over een tijdje met iets minder verstoring de plas naderen. De boompjes hebben we van Staatsbosbeheer gekregen.

Oeverwaluwand

Al jaren maken we elk jaar de oeverwaluwand bij Bronsbergen schoon en vullen de gaten met vers zand. Helaas lukt het maar niet om de oeverwaluwen te verleiden van de wand gebruik te maken. Alleen de eerste paar jaar waren succesvol, daarna gaven ze de voorkeur aan andere plekken in de omgeving van Zutphen. We hebben de gemeente gevraagd of de grond voor de wand kon worden afgegraven. Dat bleek helaas niet zomaar mogelijk. Wel is er half februari rigoreus gesnoeid. Half maart zal de gemeente nog een keer flink snoeien (bramen, bereklauw en riet). Ook zal er voor zand gezorgd worden. Leden van de VWG kunnen daarmee eind maart de gaten weer vullen. Helpen? Meld je aan!

Januaritelling

Dit jaar is 71% van ons werkgebied geteld. In totaal telden we 42.450 vogels, verdeeld over 103 soorten. Op nummer 1 zoals gewoonlijk de kolgans. In de afgelopen 18 jaar is er een schat aan gegevens verzameld tijdens alle januaritellingen. 140 soorten zijn er in die periode in januari waargenomen.

Contributie 2023

Voor wie het nog niet gedaan heeft: vergeet niet de contributie voor 2023 over te maken naar NL 04 TRIO 0379 7064 66 ten name van Vogelwerkgroep Zutphen e.o. te Zutphen, met vermelding van lidmaatschap 2023 en naam. Het lidmaatschap is 15 euro per jaar, jeugdleden betalen 7,50.

De volgende nieuwsbrief zal eind april verschijnen. Kopij is welkom! Stuur je bijdrage naar het secretariaat vòòr 15 april.